

Ágnes asszony

2011 április 23. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Kétfajta kommunista volt. Az els?: a bunkó funkci. Boldogult úrfikoromban valósággal hemzsegtek szül?városomban a suksüköl?, borzas hajú, kihízott, izzadt pártemberek, akik persze eredend?en taplók voltak, de puszta rokonszenvb?l olykor odalöktek egy kis pénzt a helyi focicsapat új mezére vagy a brigádkirándulásra.

Akiket én hatalmuk csúcsán, tanácselnökként, téeszelnökként, párttitkárként láttam, ’56-ban még pufajkás gyilkosok voltak, de id?vel megszelídültek, és a vége felé határozottan emberi hangot ütöttek meg az alávetettekkel.

Ezek a velejéig aljas, rafinált, karrierista gazemberek a nagy közösb?l rendszerint annyit szakítottak ki, amennyi a maguk makkoscip?s, május elsejei boldogságához kellett. Nem fociztak nagyban, arra vigyáztak csak, hogy még véletlenül se a saját kezük munkájával épüljön fel a suttyomban összehozott balatoni nyaraló. Ha aztán a kiskatonák felhúzták a házat, kezükben a Kinizsi sörrel hátrad?ltek, nagyot böfögtek, és der?sen nézték a part menti f?zfákat.

No, de itt van nekünk Heller Ágnes és baráti köre. ?k kezdett?l fogva túlláttak a kádári limeseken. Már akkor szabadon és kötetlenül Nyugatra utazgattak, amikor te, kedves olvasó, a zoknidba rejtegetted a feketén beváltott schillingeket, ha három évente nagy kegyesen kiengedtek a bécsi nagynénihez. Heller Ágnesék törvényen felül álltak. Most, 2011-ben kiderült, mi volt ennek az ára. Látványosan megalázták magukat szóban és írásban, „önkritikát gyakoroltak”, csúsztak-másztak a porban, aztán kézcsók a gazdinak, és máris kézbe vehették az útlevelet, irány a megvetett és lenézett nyugati világ…

Mondják, az ötvenes évek kultúrcézárja, Révai József el?bb betiltotta a teljes modern francia irodalmat, majd kormánygépen meghozatta magának a legújabb regényeket: élvezettel olvasgatta ?ket, hiszen pontosan tudta, micsoda értéket zárt el a magyar „dolgozóktól”. Heller Ágnesék pontosan ezt a becstelen játékot ?zték az országgal: írták, írogatták a maguk hagymázas baromságait, hol elzárkóztak, hol megtagadtak, hol ünnepeltek, hol lapultak, a lényeg az volt, hogy az útlevél mindig kéznél legyen.

Mennyire beszédes a lapunkban most közölt Heller-levél: jaj, nagyon sajnálja Ágnes asszony, lebecsülte az egyszer? melósokat, de most leleplezi ideológiai eltévelyedéseit, szánja-bánja b?neit, és térden állva kegyelmet kér a szeretett párttól. Mégis különös hiányérzetünk támad, mert önkritika ide, megalázkodás oda, a végén csak nem került kapanyél Ágnes kezébe. Tehenészetben – tudtommal – nem t?nt fel, rozsdás szögekkel borított gyártelepen sem látták, nem zötyköl?dött a hajnali buszon, és nem ájult el a futószalag mellett. Fogalmazhatnánk úgy is, hogy a melósimádó körítés csak fordulatos kibúvó az ? esztétikába és metafizikába zárt, külön bejáratú életében.

Heller Ágnes semmilyen nyomot nem hagy maga után. Marxizmusból, lukácsizmusból, valamint Fehér Feri bácsi asztali mondásaiból összetákolt, zavaros gondolatfüzérei már régen szétporladtak. A kutya nem beszél munkásságáról, régen nem beszédtéma egyetemen, társaságban, egyáltalán nem számít, hogy éppen mit ír, mire készül. Heller Ágnes a magyar filozófia Zalka Mátéja. Sokan tudjuk, hogy létezett egy ilyen nev? személy, írt és partizánkodott egy id?ben, de három épkézláb mondatnál többet aligha tudnánk összekalapálni róla. Teljesen mindegy, hogyan ájuldozik negyvenkét darab barátja, pár esztend?, és tényleg senki sem emlékszik arra, hogy

Heller Ágnes sanzonokat énekelt-e a sarki Ibolya presszóban, vagy Vajda Mihály legjobb barátjaként alakította az el nem kötelezett világutazót.

De valami emlékezetesen mégis hagyott maga után: tízmilliókat csípett fel nagy ív? tanulmányaiért, és eltagadta a 2006-os rend?rterrort. Ennyi biztosan megmarad a munkásságából.

És még valami… Bágyadt, ködös ?szi délutánokon, amikor kinn peregnek a sárga levelek, és jókedv után kutatunk a szobában, el?vesszük majd Heller Ágnes szerelmes levelezését. A címzett: az MSZMP, a tárgy: térdelve rimánkodás. És akkor elmondjuk majd unokánknak, hogy volt id?, amikor a szellemi tunyaság és becstelenség annyira eluralta Magyarországot, hogy ennek a n?nek nem a sarki trafik jutott, ahol rikácsoló hangján rágógumit és szofit kínálgatott volna, hanem még ? szabott itt nekünk ízlést, utat, filozófiát.

Az unokánk pedig jól kikacag minket, hogy hagytuk magunkat. Heller… kicsoda is, kérdezi kacsintva a kis unokám, és egymásra nevetünk majd a sárguló ?szben. Aztán nagypapa levesz egy Mikszáth-regényt a polcról, és jól elbeszélgetünk irodalomról, magyar világlátásról, tisztességr?l, helytállásról, örökségr?l.
Szentesi Zöldi László, magyarhirlap.hu

Ajánló